

Vastuullisuusraportti 2022

28.3.2023

Palkeet

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

Sisällys

1. Johdanto vastuullisuuteen.....	3
2. Palkeet organisaationa	3
2.1. Vastuullisuuden johtaminen ja hallinto	3
2.2. Vastuullisuustavoitteet	3
3. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua.....	4
3.1. Kustannustehokkaat talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut.....	4
3.2. Vastuullisuus työnantajana	5
4. Kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys varmistaminen.....	6
4.1. Hankintojen kestävyys	6
4.2. Toimitilat	7
4.3. Matkustaminen	8
5. Lähteet.....	9

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

1. Johdanto vastuullisuuteen

Tämä vastuullisuusraportti on laadittu Valtiokonttorin vastuullisuusraportoinnin ohjeen mukaan. Vastuullisuusraportoinnin kehyksenä on Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) kestävä kehityksen toimintaohjelma (Agenda 2030) ja siinä asetetut 17 tavoitetta.

2. Palkeet organisaationa

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus (Palkeet) on merkittävä valtiovarainministeriön hallinnonalalla toimiva konsernipalvelujen tuottaja. Palkeiden tavoitteena on edistää julkishallinnon toimivuutta tarjoamalla laadukkaita ja kustannustehokkaita talous- ja henkilöstöhallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluja. Tuotamme talous- ja henkilöstöpalveluja valtionhallinnon virastoille, laitoksille ja rahastoille sekä n. 70 000 palkansaajalle. Palvelujen tuottamisessa käytämme alihankkijoina muun muassa tietojärjestelmätoimittajia. Palkeissa työskentelee noin 650 ammattilaista. Palkeiden päätoimipaikka on Joensuussa, muut toimipaikat ovat Helsinki, Hämeenlinna, Mikkeli ja Pori.

Tämä Palkeiden vastuullisuusraportti koskee vuotta 2022. Raportti julkaistaan vuosittain.

Lisätietoja raportista saat Palkeiden viestinnästä osoitteesta viestinta@palkeet.fi.

2.1. Vastuullisuuden johtaminen ja hallinto

Vastuullisuus on osa Palkeiden toimintaa ja yksiköiden johtajat vastaavat omalta osaltaan siitä, että toiminta on vastuullista. Vastuullisuusraportointi on HR- ja viestintä -yksikön vastuulla ja raportoinnin valmistelua on tehty työryhmässä, johon on kuulunut HR:n, talouden, strategisen kehittämisen ja viestinnän asiantuntijoita. Työryhmä tehtävänä on jatkossakin kehittää vastuullisuutta ja sen raportointia Palkeissa. Johtoryhmän tehtävänä on valita toiminnan kannalta merkittävimmät vastuullisuustavoitteet ja hyväksyä vastuullisuusraportti.

2.2. Vastuullisuustavoitteet

Valtiokonttori on ohjeistanut virastoja valitsemaan 3–5 kestävä kehityksen tavoitetta, joissa näkyy viraston kädenjälki merkittävimmin. Palkeiden johtoryhmässä tunnistettiin ja päätettiin toukokuussa 2021 Palkeiden toiminnan kannalta keskeisimmät vastuullisuustavoitteet.

Palkeiden toiminnan kannalta keskeisimmiksi vastuullisuustavoitteiksi on tunnistettu seuraavat tavoitteet:

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

- Tavoite 8: Edistää kaikkia koskevaa kestäväää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja
- Tavoite 12: Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.

3. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

Palkeiden rooli tavoitteen saavuttamisessa on tuottaa kustannustehokkaita talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja, edistää valtionhallinnon tuottavuutta ja tehokkuutta sekä toimia vastuullisena työnantajana.

Palkeet haluaa työnantajana toimia esimerkillisesti ja vastuullisesti. Näin palvelujen tuottaminen ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet vähentävät mahdollisia toimintaympäristöön kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia. Niitä tarkastellaan paitsi ekologisuuden näkökulmasta, myös sosiaalisista ja taloudellisista näkökulmista, jotka on tarkemmin kuvattu alla.

3.1. Kustannustehokkaat talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut

Palkeet tuotti hallinnon palveluja laadukkaasti ja kustannustehokkaasti yhtenäisillä prosesseilla ja digitaalisilla palvelu- ja tuotantoratkaisuilla varmistaen hyvän asiakaskokemuksen. Vuonna 2022 palvelujen painopisteenä oli varautuminen ja jatkuvuuden varmistaminen, asiakasyhteistyön vahvistaminen ja toimiminen asiakkaan kumppanina. Vuoden 2022 aikana otettiin käyttöön tekoälyä ostolaskujen tiliöintiin sekä sähköistettiin ja osittain automatisoitiin ulkopuolisten matkustajien ja palkkiolaskutuksen prosesseja.

Keskeisenä teemana vuonna 2022 oli myös uusien palvelujen tuottaminen ja kehittäminen. Uusien palvelujen tuotteistaminen ja käyttöönotto lisäsi edelleen Palkeiden osuutta talous- ja henkilöstöhallinnon kokonaisprosesseissa ja vaikuttavuutta valtionhallinnossa. Lisäpalvelujen osuus tuotoista on kasvanut merkittävästi vuodesta 2019 alkaen.

Yhteistyössä valtiovarainministeriön, Valtiokonttorin ja asiakkaiden kanssa laadittu valtionhallinnon yhteisten talous- ja henkilöstöhallinnon ratkaisujen kehittämisen tiekartta viitoitti edelleen tietä laajojen vaikuttavuusluonteisten hankkeiden edistämiseksi. Asiakirjan linjausten mukaisesti edistettiin aktiivisesti keskeisimpiä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämistavoitteita.

Vuonna 2022 saavutettiin kaikki vaikuttavuudelle asetetut ratio-tavoitteet. Ratio-mittarilla kuvataan suhdetta, kuinka monelle valtionhallinnon henkilölle yksi Palkeiden henkilö tuottaa palvelua. Palkeiden työn tuottavuutta ja kokonaistuottavuutta mitataan indeksien avulla. Vuonna 2022 sekä työn tuottavuuden, että kokonaistuottavuuden indeksien tavoitteet saavutettiin.

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

Valtion ostolaskujen ja myyntitapahtumien käsittelyssä edistettiin digitalisaatiota ja vaikuttavuutta. Valtakunnallinen automaatioaste oli vuoden lopussa 34 prosenttia ja Palkeet virastossa 58,7 prosenttia. Koko valtion tasolla myyntilaskujen sähköistymisaste oli 40,3 prosenttia.

Myyntilaskutuksen tuottavuustavoite saavutettiin erityisesti Excel-myyntilaskutuksen tehostumisen ansiosta. Palkanlaskennan tuottavuus kehittyi entisestään prosessin kehittymisen, organisoinnin ja automatisoinnin vaikutuksesta. Keskitetyn matka- ja kululaskujen tarkastuspalvelun tuottavuustavoitetta ei saavutettu, koska COVID-19-pandemian jälkeisen ruuhkan purkamiseen jouduttiin käyttämään lisärekrytointeja, joilla oli tuottavuutta laskeva vaikutus.

Suoritekohtaisten kustannusten tavoitteet alitettiin lukuun ottamatta matka- ja kululaskun kappalehintaa.

3.2. Vastuullisuus työnantajana

Työnantajana Palkeet haluaa varmistaa turvallisen työympäristön henkilöstölle sekä tasa-arvoisen työelämän. Palkeissa vastuullisuus näkyy panostuksina laadukkaaseen johtamiseen sekä henkilöstön ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen osana arjen toimintaa. Turvallinen työympäristö varmistetaan muun muassa noudattamalla lakeja ja asetuksia, toteuttamalla laadukasta työsuojelutoimintaa, huolehtimalla ajantasaisista ja lakisääteisistä henkilöstöön liittyvistä suunnitelmista sekä seuraamalla toimintaa raporttien avulla ja niitä kehittämällä. Palkeissa on myös panostettu toiminnan läpinäkyvyyteen. Tästä on esimerkkinä johdon raportti joka on koko henkilöstön nähtävillä Power BI:n avulla.

Vuonna 2022 henkilöstö työskenteli COVID19-tilanteesta johtuen kevään ajan laajasti etätöissä ja syksyllä siirryimme työskentelemään hybridityömallissa. Hybridityömalli, missä toimistotyöpäiviä on vähintään 4 pv/kk, lisäsi etätöiden määrää ja vähensi henkilöstön liikkumista kodin ja työpaikan välillä. Matkustamisen vähentymisen ympäristövaikutukset ovat positiivisia.

Palkeissa on nollatoleranssi epäasialliseen kohteluun ja häirintään, ja tilanteisiin tulee puuttua heti. Näin toimien varmistetaan jokaisen oikeus turvalliseen työympäristöön ja tasapuoliseen kohteluun. Työtyytyväisyyskysely VMBaroon vastasi vuonna 2022 80 % palkeelaisista. Kyselyssä oli mukana myös tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä virastokohtaisia kysymyksiä. Työsuojelun toiminta turvallisuuden edistämiseksi sai kyselyssä tuloksen 7,99 (2021 7,72), asteikolla 4-10. Oikeudenmukaisuus-indeksi oli 4,13 (2021 4,06), asteikolla 1-5. Työyhteisön ilmapiiriin tuki siihen, että työntekijät voivat halutessaan ilmaista kuulumistaan

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

esimerkiksi seksuaalivähemmistöön sai tuloksen 4, asteikolla 1-5. Työpaikan suositteluhaluus oli 3,91 (2021 3,80), asteikolla 1-5.

Vuonna 2022 johtamisen mittareina käytettiin VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn tuloksia (asteikko 1-5). Tulosten mukaan ylimmän johdon toimintaa kuvaava Johtaminen-indeksi sai tuloksen 3,42 (2021 3,31) ja esimiestyö-indeksi sai tuloksen 4,05 (2021 4,01). Arjen tekoina mm. kehitimme Johtoryhmän työskentelyä ja pidimme strategisia johtoryhmäpäiviä eri toimipaikkakunnilla. Näihin päiviin sisältyi keskustelutilaisuudet henkilöstön kanssa. Esimiesinfojen sijaan pidimme esimiestyön vuosikellon mukaisia kvartaalitapaamisia ja lisäsimme yhteistyötä esimiesten osaamisen kehittämiseksi. Esimiehet ja johto kokoontuivat kaksi kertaa vuodessa Johdon foorumissa, joissa mm. työstettiin yksiköiden toimintasuunnitelmia ja opittiin asiantuntijaluentojen avulla lisää esimiestyöstä ja asiakaspalvelusta.

Henkilöstön kehittymistä tuettiin mm. asiantuntijaluennoilla asiakaspalvelusta ja työyhteisötaidoista sekä kohtaamalla koronapandemian jälkeen koko henkilöstön kanssa kasvokkain yhteisillä henkilöstöpäivillä. Innovatiivisuutta tuettiin mm. jatkamalla Scrum-kummitoimintaa ja tarjoamalla siihen liittyvää koulutusta sekä tarjoamalla henkilöstölle mahdollisuuden osallistua Ideasta käytäntöön DoIT! -työpajapäiviin.

Lisätietoa mm. Palkeiden sukupuolijakaumasta, ikärakenteesta ja koulutustasosta löytyy Palkeiden henkilöstökertomuksesta.

4. Kulutus- ja tuotantotapojen kestävyden varmistaminen

4.1. Hankintojen kestävyys

Hankintojen kestävyttä edistetään julkisten hankintojen strategian toimeenpanosuunnitelman avulla. Palkeiden ensimmäinen toimeenpanosuunnitelma valmistui loppuvuodesta 2021, mutta sen toimeenpanoa ei ole vuonna 2022 edistetty. Työtä jatketaan vuoden 2023 aikana.

Palkeiden hankinnoista suurin osa on ICT-kategorian tavaroita, palveluja tai ohjelmistoja. Palveluhankinnoissa soveltuvat vastuullisuuskriteerit ovat pääosin taloudellisen vastuun osa-alueelta ja tulevat huomioiduiksi pakollisten soveltuvuusvaatimusten kautta.

Kolmannes hankinnoista tulee valtion konsernitoimijoilta. Valtori on Palkeiden suurin toimittaja 8,8 miljoonalla. Palkeet hankkii perustietotekniikan laitteet ja palvelut Valtorilta.

Palkeiden hankinnoista (suorien) yhteishankintojen osuus oli 1,54 M€, mutta konsernitoimijat, kuten Senaatti, hankkivat myös palveluja Hanselin yhteishankintojen tarjoamaa hyödyntämällä.

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

Hansel Oy:n yhteishankinnoilla on vastuullisuustunnukset seuraavasti:

- Ympäristötunnus yhteishankinnoista on 22,13 %:lla.
- Sosiaalisen vastuun tunnus yhteishankinnoista on 15,44 %:lla.
- Taloudellisen vastuun tunnuksella yhteishankinnoista on 100 %:lla.

Palkeiden hankintojen vastuullisuus muodostuu seuraavien periaatteiden kautta:

- Yhteishankintatarjooman hyödyntäminen mahdollisimman laajasti.
- Hansel Oy:n kilpailutuspalvelujen hyödyntäminen ja heiltä saatava tuki hankintojen vastuullisuuskriteerien asettamisessa hankinnan kilpailutusvaiheessa.
- Hankintatoimen johtaminen Palkeiden strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja operatiivisen toiminnan laadun ja tehokkuuden varmistamiseksi.

4.2. Toimitilat

Palkeilla on yhteensä viisi vakituista toimipistettä Joensuussa, Hämeenlinnassa, Mikkelissä, Porissa ja Helsingissä. Tilat ovat toimistotiloja Senaatin hallinnoimissa ja pääosin valtion omistamissa kiinteistöissä.

Kiinteistöt ja niiden ylläpito ovat merkittäviä ympäristövastuullisuuden kannalta, sillä rakennuksissa käytetään lähes 40 % kaikesta Suomessa kulutettavasta energiasta, ja ne aiheuttavat yli 30 % päästöistä. (Rakennusteollisuus 2022.)

Valtionhallinnossa onkin linjattu, että tärkein ja vaikuttavin tapa vähentää energiankäyttöä, päästöjä ja kustannuksia on luopuminen tarpeettomista tiloista valtion toimitilastrategian mukaisesti (VM, 2023).

31.12.2022 Palkeilla oli vuokralla yhteensä 9 090 neliötä toimistotilaa. Jaettuna 651 henkilötyövuodelle tämä tekee keskimäärin 14 m²/htv. (Hallinnon tilahallinta -tietopalvelu, raportti vuodelta 2022).

Palkeiden rakennusten käyttöön liittyvät ympäristövastuuta edistävät toimenpiteet ovat seuraavat:

- Pyrimme aktiivisesti sopeuttamaan käytössä olevat tilat viraston tarpeisiin siten, ettei tiloja ole vajaakäytöllä. Vuoden 2022 aikana päättynyt laaja etätyöaika vaikutti myös Palkeiden työntekemisen tapoihin. Teimme uuden linjauksen hybridityöstä syksyllä 2022. Läsnäolo työpaikalla väheni tämän linjauksen jälkeen siten, että toimistolla työskentelee samanaikaisesti keskimäärin n. 25%:a henkilöstöstä.

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

- Vuoden 2022 aikana olimme mukana valtion yhteisissä virastotalohankkeissa kolmella paikkakunnalla (Joensuu, Mikkeli ja Pori). Joensuun uusittu Kauppakatu 40:n toimistokiinteistö valmistui alkuvuodesta 2023 ja muutimme uusiin tiloihin helmikuussa 2023. Porin yhteinen virastotalo valmistuu arviolta joulukuussa 2023. Mikkelin virastotalohankkeessa työ jatkuu näillä näkymin vuoden 2023 aikana.
- Palkeet toteutti omat tilojen kehittämishankkeet Mikkelissä ja Pasilassa. Molemmat valmistuivat v. 2022 ja vähensivät Palkeiden vuokraneliöitä. Pasilan muutos näkyy vuoden 2022 raportissa, Mikkelin vähennys tulee näkyviin 1.1.2023 alkaen.
- Kiinteistöjen lämmitysratkaisut ovat kiinteistönomistajan vastuulla, mutta osallistumme osaltamme Senaatin tai muun kiinteistönomistajan energiansäästöhankkeisiin, esim. sähkön kulutuksen vähentämiseen. Sähköä ostamme valtion yhteishankinnan perusteella valtion kohteisiin. Talven 2022 aikana toteutimme Hämeenlinnassa energiansäästökampanjan siirtymällä käyttämään joulumaaliskuun väliseksi ajaksi vain toista toimistorakennustamme.
- Palkeet tavoittelee vuoden 2023 aikana toimitilahankkeen käynnistämistä Hämeenlinnassa ja tarkastelee tilankäytön laajuutta Joensuussa. Porissa valmistaudumme muuttoon joulukuussa 2023 ja Mikkelissä seuraamme virastokorttelihankkeen etenemistä.

4.3. Matkustaminen

Valton virkamatkustusta ohjataan valtion matkustusstrategialla sekä virkaehtosopimuksella valtion virkamiesten matkakustannusten korvaamisesta. Virkaehtosopimus linjaa reunaehdot matkuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen ja painottaa seuraavia näkökulmia:

- Valtiolle edullisin matkustustapa. Edullisimpana matkustustapana on lähtökohtaisesti pidetty julkisia kulkuneuvoja. Oman auton käyttö kilometrikorvauksella on harvoin edullisin matkustustapa ja erityisesti lentäminen on perinteisesti ollut kallis tapa matkustaa. Palkeiden linja on aina ollut kustannustietoinen ja olemme voimakkaasti ohjanneet mm. junan käyttöön virkamatkoilla. Myös vuokra-autoja on suosittu silloin, kun esim. aikataulusyistä on matkustettava autolla.
- Ympäristötietoisuus. Palkeet on pyrkinyt systemaattisesti vähentämään liikkumisesta aiheutuvia päästöjä. Olemme seuranneet matkustuksen laajuutta, matkustustapoja ja siitä aiheutuvia päästöjä jo useiden vuosien ajan. Erityistä huomiota olemme kiinnittäneet oman auton käyttöluvien myöntämiseen sekä lentomatkustuksen vähentämiseen. Näissä olemme saaneet aikaan merkittäviä säästöjä ja päästöjen

28.3.2023

Palkeet_D/442/00.01.03.00/2021

vähentymistä. On huomattava, että joskus hitaampi matkustustapa tuo lisäkustannuksia, kun matka-aika pitenee ja matkaan joudutaan sisällyttämään esim. yöpymisiä. Kokonaistaloudellisuutta arvioidaankin tehokkaan työajan käytön, kustannusten sekä ympäristövastuullisuuden näkökulmista.

- Matkustusturvallisuus.

Uusittu valtion matkustusstrategia painottaa edellä mainittujen näkökulmien lisäksi myös matkustajien hyvinvointia ja matkuksesta aiheutuvan rasituksen vähentämistä ja palautumisen edistämistä. Paras tapa vähentää matkustuksen kuormittavuutta on matkustusmäärien vähentäminen/kohtuullistaminen yksilötasolla. Toissijainen tapa on matkustustapojen valinta myös kuormittavuuden näkökulmasta.

Matkustusmääriin voidaan vaikuttaa linjaamalla valtion organisaatioiden kesken yhteisesti etä- ja läsnäkokousten politiikasta. Palkeet toimii verkostomaisesti useilla paikkakunnilla ja etäkokoukset ovat olleet meille luonteva käytäntö jo toimintamme käynnistymisestä alkaen.

Matkustaminen pääsi vuonna 2022 taas vauhtiin koronan jälkeen ja matkapäiviä kertyi yhteensä 3242 kpl. (Vrt. 5523 kpl vuonna 2019.)

5. Lähteet

Palkeiden henkilöstökertomus 2022,

https://www.palkeet.fi/media/suunnittelu_ ja_seuranta_netra/henkilostokertomus-2022.pdf

Palkeiden tilinpäätös 2022, <https://www.palkeet.fi/media/sivujen-liitetiedostot/tilinpaatos-2022.pdf>

Rakennusteollisuus 2022, <https://www.rt.fi/Tietoa-alasta/Ilmasto-ymparisto-ja-energia/Materiaalitehokkuus/>, viitattu 27.3.2023

Valtiovarainministeriön kirje 3.11.2022, VN/29665/2022: Käyttöasteiden mittaukset valtion tiloissa keväällä 2023

HTH-tilatietojärjestelmä, raporttiluonnos 2022 kirjanpitoyksikölle, viitattu 27.3.2023.